

Транскордонне спілкування - «Ми - українці. Я і ти!»

Щоб зацікавити своїм предметом учнів, сучасний вчитель, може використовувати у своїй щоденній праці, комп'ютерні технології, та сучасні гаджети - веб камеру, планшет, ноутбук чи інтерактивну дошку, мобільні додатки, та програми Skype чи ZOOM.

Через пандемію COVID-19 – сьогодні нікого не здивувати онлайн-зустрічами. Дистанційне навчання, конференції, робочі зустрічі – усе відбувається онлайн. Достатньо мати доступ до Інтернету і в будь-який момент користувач зможе з'єднатися з ким завгодно.

Але 8 років тому, про зустрічі онлайн ніхто навіть не задумувався. Саме тоді у 2014 році почалась співпраця Львівської обласної бібліотеки для дітей з пунктами вивчення української мови міст Свйонтки, Доброго Міста та Лідзбарка-Вармінського далеко від кордонів України, на півночі Польщі.

Усе почалося з лютого 2014 року, коли Львівська обласна бібліотека для дітей на своєму сайті опублікувала Міжнародний онлайн – конкурс «Що ти знаєш про великого українського поета?» з нагоди 200 -ліття від дня народження Т.Г.Шевченка. Тоді учні міжшкільного пункту навчання української мови м. Свйонтки взяли в ньому участь і стали переможцями в категорії 5 – 6 класів початкової школи та 1 – 3 класів гімназії. Отримали від організаторів конкурсу нагороди та пам'ятні дипломи.

У відповідь ми організували благодійну збірку шкільного приладдя для дітей переселенців з Криму, східної України, сиротам, дітям з неповних родин учням інтернатів та малозабезпечених родин під назвою „Діти – дітям”. Акція проводилась у 2014, 2016 та 2017 рр. Найбільшою була збірка у 2016 році - зібрано 11 пачок шкільного приладдя та одягу.

Протягом 2015 року координаторка проекту з України організує онлайн – конкурс „Україна це - ти!”. Конкурс проводився в чотири тури: I тур - Історія України; II тур - Зимові свята України; III тур- Українські народні казки; IV тур - Львів. Наші учні взяли участь у конкурсі і також стали переможцями.

Згодом учні пунктів вивчення української мови відвідали Львів, та Львівську обласну бібліотеку для дітей. Саме тоді виникла ідея, використовувати програму Skype для з'єднання між бібліотекою з України та пунктами вивчення української мови півночі Польщі. Проект отримав офіційну назву "Ми — українці. Я і ти!", і почалась робота онлайн - проведення різноманітних заходів для дітей різних вікових категорій. Саме цей формат, дав можливість обійти офіційну бюрократію та кордони.

"Події останніх років познайомили нас з новою формою агресії – інформаційною війною. Відсутність правдивої інформації – це дуже небезпечно для нашої країни та українців розкиданих по всьому світу. Проект «Ми - українці! Я і ти!» - це можливість об'єднати українців, що мешкають у різних країнах, та бібліотеки різних регіонів України. Бібліотеки в Україні проводять багато заходів, що популяризують українську літературу, звичаї та традиції певного регіону. Проект має на меті допомогти розкрити літературне та духовне багатство, етнографічне розмаїття, красу природи України для викладачів та дітей що за кордоном вивчають українську мову, шанують звичаї, традиції історичної батьківщини. “Цей проект – запрошення до співпраці, до співучасті у подіях, можливість зробити щось корисне для українців Польщі, будь-яким способом” – розповідає Олена Кремньова, координаторка проекту у Львові.

Проект створений без жодної гривні/злотівки, використовуються тільки ресурси усіх учасників – інтернет, скайп, навушники з мікрофоном, комп'ютер, заходи, які проводять бібліотеки України. Мета проекту популяризація української класичної та сучасної літератури, історії України, її традицій, звичаїв серед українців, що живуть за кордоном. Дає він можливість, підліткам різних регіонів та країн, спільно вивчати українську мову та вільно спілкуватись між собою. Авторкою та координаторкою проекту на території України стала Кремньова Олена, проектна менеджерка Львівської обласної бібліотеки для дітей. З польської сторони вчителі української мови - Петро Табака та Мирослава Четирба – Піщако. Першими учасниками проекту стали учні міжшкільних пунктів вивчення

української мови міст - Лідзбарк Вармінський, Добре Місто, Свйонтки та Ольштин. Проект має на меті довести, що бути українцем – це круто!

Одним з перших заходів, що відбувся у грудні 2015 року, була зустріч з львівською письменницею, авторкою книжки для малят „Бабусина господа”, перекладачкою, заступницею головного редактора „Видавництва Старого Лева” Катериною Міхаліциною. Урок і форма його проведення дуже сподобався діткам, і вони захотіли продовжувати такі зустрічі.

В кінці кожного календарного року складеться план заходів проекту і учасники відбирають теми, визначають день та годину з’єднання. Темі відбираються із урахуванням вікової категорії учнів та рівня володіння мовою. Заходи присвячені історії, літературі, культурі України, майстерки, співи пісень, демонстарції фільмів, вікторини, зустрічі з письменниками, читання поезії, а навіть самостійно написаних віршів, театральна вистава «Театр тіней "Козак Мамарига"». Відмічали роковини з дня народження видатних письменників - Лесі Українки, Тараса Шевченка та Івана Франка. Про урок з нагоди 160-ліття роковин Івана Франка Посольство України у Польщі зробило репост на свою сторінку у Фейсбуці.

Ось перелік деяких тем 2016 р:

Старша група:

- „Літературно – пізнавальна гра «Яка чудова наша мова»”;
- „Година духовності «Запали Стрітенську свічку»”;
- „Літературна гра «Читаємо твори Лесі Українки»”;
- „Літературна година «Дитячі роки Т.Г. Шевченка»”;
- „Літературно – мистецька година «Цей образ неповторний. Автопортрети Т.Г. Шевченка»”
- „Літературний хронограф «Уроки видатних особистостей»” ;
- „Літературна вікторина «Світ казок Івана Франка»”;
- „Віртуальна екскурсія містом Лева”;
- „Етнографічна мандрівка «Від Романа до Йордану» (як святкують різдвяно – новорічні свята в Україні)”;
- „Екскурс в історію «Під покровом Богородиці» (до Дня українського козацтва);
- Етнографічна мандрівка «Вечорниці на Андрія»”;
- „Літературна бесіда «Мій – ангел – хоронитель»”;
- „Жінки у творчості Т.Г. Шевченка”.

Молодша група

- „Шевченко – дітям”;
- „Вікторина за українськими казками «Країна Казкарія»”;
- „Мультимедійна презентація "сонячний казкар Всеволод””;
- „Левеня із міста Лева. Розповідь про Львів”;
- „Фольклорна гра «Що не домівка, так своя підківка» (приказки, загадки, прислів’я)”;
- „Розповідь про козаків. Театр тіней " Козак Мамарига””;
- „Світ казок Івана Франка з нагоди 160-ліття народження письменника”.

В рамках проекту діти з Польщі спільно українськими ровесниками провели захід присвячений дню Європи. Польські школярі з Лідзбарка-Вармінського та Ольштина підготували мультимедійну презентацію про історію виникнення ЄС . На зв’язку одночасно була молодь двох країн, та чотирьох міст: Лідзбарк-Вармінський, Ольштин (Польща), Львів, Костянтинівка (Україна). Після презентації усі учасники мали змогу поспілкуватися та відповідали на питання про те, як проводять своє дозвілля, які мови вивчають у школі, як відпочивають. На завершення зустрічі усі учасники виготовляли символічний соняшник, пелюстками якого були прапори країн ЄС а серединкою квітки був прапор України та ЄС.

Онлайн – он лайном, але найкраще спілкування відбувається у реальному житті. Тому у липні 2016 р. ми поїхали з відвідинами до дружньої бібліотеки у Львові. У програмі були інтерактивні екскурсії містом, пошук зображень левів на львівських будинках, відвідини храмів, архітектурних пам'яток: гора Високий замок, Площа Ринок, Оперний театр, Собор Святого Юра, пам'ятник Т. Шевченку, Страдч і Жовква. У бібліотеці відбулись зустрічі з дитячими письменницями Оксаною Думанською та Вікторією Амеліною, виступ тріо бандуристок “Маків цвіт”, зустріч з воїном АТО Олегом Шевцівим та мабуть найцікавіша і найбільш солодка частина поїздки зустріч у майстерні Юрія Гайди – автора книжки “Леви Львова” й виготовлення плиток шоколаду з зображенням лева - символом міста.

Зустріч у львівській бібліотеці 2016р.

Своє знайомство з бібліотекою продовжуємо у 2017 році. До проекту приєднуються й інші партнери – бібліотеки з різних регіонів України. Це стало нагодою до вивчення географії та ознайомлення з культурними, історичними особливостями регіонів України.

Партнерами проекту стали бібліотеки:

- м. Житомир, Обласна бібліотека для дітей,
- м. Костянтинівка, Донецької обл., Центральна Міська Публічна Бібліотека,
- м. Марганець, Дніпропетровської обл. ЦМБ ім. М.Островського,
- м. Сокаль, Львівська обл., Районна дитяча бібліотека,
- м. Стрий Львівська обл., Районна дитяча бібліотека,
- м. Тернопіль, Обласна бібліотека для дітей,
- с. Грем'яче, Рівненська обласна бібліотека.

Наша співпраця ще більше набирає обертів. Протягом травневих вихідних 2017 року відбулася зустріч у рамках навчальної поїздки до Львова вчителів з пунктів навчання української мови та українських шкіл організатором, якої була Любомира Тхір – вчитель-методист Вармінсько-Мазурського центру підвищення кваліфікації вчителів в Ольштині.

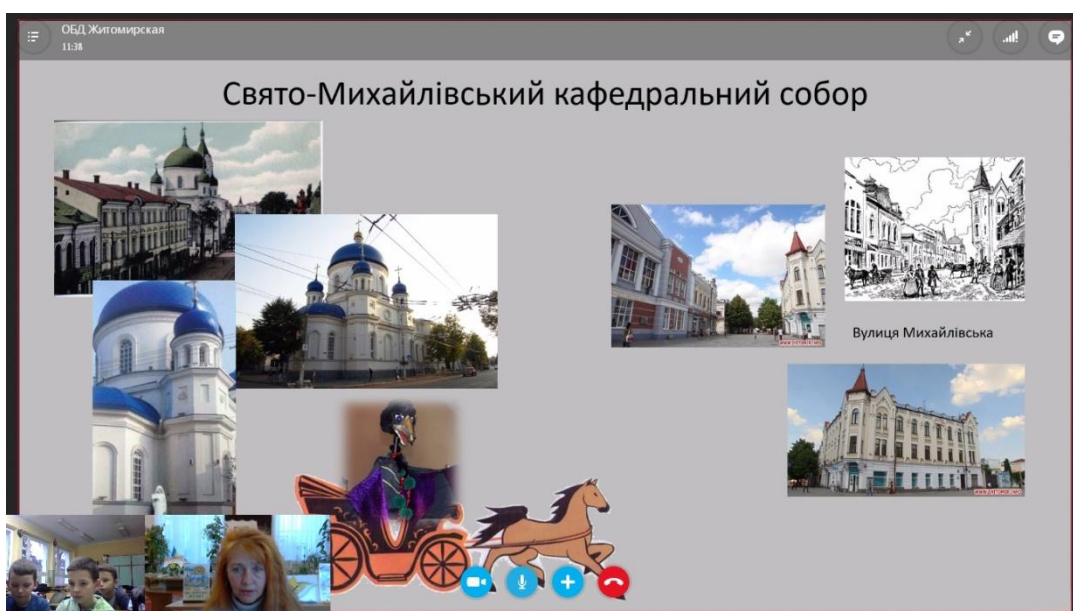
У програмі:

- Презентація міжнародного проекту «Ми – українці. Я і ти!». Послуги бібліотеки онлайн;
- Зустріч з Чумарною Марією - засновницею авторської українознавчої школи у Львові. Членом національної спілки письменників України, поетесою, прозаїком, авторкою понад 30 видань для дітей. Авторкою підручників і посібників для початкової школи: Букваря, розвивальних книг "Кумедна читанка", "Мала й велика Україна", читанок для початкових класів тощо;

- Майстер - клас: мовні ігри - Ольга Банах – викладач кафедри освітньої політики Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, керівник освітньої громадської організації «Лад» ;
- Лекція "Інформаційна війна – природа, наслідки і захист» – Інформаційне поле, інфовплив, тиск і війна. Суть, збудники, ознаки. Злоякісні інформаційні збудники і віруси. Захист і знешкодження злоякісних інфовірусів – ОсмирМагура, письменник, дослідник Голодомору, автор концепції розширеного світогляду;
- Зустріч з воїнами АТО – Олегом Шевцівим та Ігорем Качмаром.

2018 рік і нові партнери проєкту - Львівська музична школа ім. Кос-Анатольського, Львівська національна галерея мистецтв ім.Бориса Возницького, Ось лише деякі теми заходів, які були проведені торік:

- розповідь про пам'ятки "Заповідні місця Донеччини";
- інтерактивна вікторина "Що я знаю про Хмельницький";
- народознавчий екскурс "Що не домівка, то своя підківка";
- бібліомікс "Світ пригод Всеволода Нестайка";
- мовна гра "Таємниці української мови";
- віртуальна мандрівка "Найкращими бібліотеками світу" та ін.

Онлайн-зустріч учнів Доброго Міста з м. Житомир.

Закінчився навчальний рік, настали канікули і затужили наші діти за Україною. Львів та Львівська обласна бібліотека для дітей стали своєрідною книжковою брамою України. І знову на учасників проєкту чекали різноманітні майстерки, літературні квести та мандрівки містом, картинною галереєю. Потім наші малята з захопленням поринули в екскурсію "Бойківськими стежками львівщини"

Завдяки грантовій підтримці Департаменту з питань культури, національностей та релігій ЛОДА у травні відбувся унікальний захід - "Бібліотечні фестини" у якому взяли участь бібліотекарі трьох міст України - Львів, Марганець, Самбір. Першою зупинкою у їхньому шляху було місто Ольштин. Місто зустріло їх вибухом осінніх барв і теплом посмішок учнів ольштинської початкової школи № 2 ім. Ярослава Домбровського, що взяли участь у козацькому квесті "Пропала булава". Підготувала і провела квест - Ольга Забенько, провідний бібліограф з м. Марганець, Дніпропетровської обл. Далі вирушили у м. Бартошиці, де на них очікувала зустріч з учнями та вчителями школи ім. Л. Українки з українською мовою навчання.

"Бібліотечний фестин" в Ольштині.

Казковий квест, пальчиковий театр для учнів 0,1,2 та 4 класів провела Катерина Сухоробська, майстер-клас "Український віночок" для 5 класу провела Забенько Ольга, ворожили на вечорницях 5 та 8 класи. Дітлахи знайомилися з персонажем інтерактивної абетки - мишенятком Круть, старшокласники показали свої знання під час гри "Україна - це ти" та історичної подорожі у минуле України з Оленою Кремньовою, читали лірику українських поетів та співали пісень під час молодіжного літературника "Настрій - Україна" та віднайшли багато спільного між двома країнами під час участі в євро вікторині «Україна+Польща» з Ольгою Забенько. Проведені дні у Бартошицях насичені позитивом від спілкування з дітьми та вчителями. "Гастроль" у Бартошицях завершилась конференцією для вчителів української мови Вармінсько-Мазурського воєводства. Директор школи Любомира Тхір звернулася з вітальним словом до усіх учасників. Разом із координатором проєкту Петром Табакою вручила грамоти та пам'ятні сувеніри команді бібліотекарок з України.

Спільне фото в м. Ельблонг.

Останній пункт мандрівки - м. Ельблонг. Їх гостинно приймав голова ельблонзького відділення Об'єднання українців у Польщі - Стефан Дембіцький. Невеликий ельблонзький будинок школи гудів, мов вулик. Діти охоче малювали героїв українських народних казок, із захопленням брали участь в історичних квестах та демонстрували знання з української історії й світової культури, щиро і відверто спілкувалися з гостями. Молодші учні охоче бавились у пальчиковий театр, мандруючи сторінками книги К. Міхаліциної "Бабусина господи". Учні середнього віку, уважно слухаючи "Казку про Майдан", переживали цю подію. Майстер-клас з виготовлення патріотичних браслетів захопив і дітей, і дорослих. Браслети плели для себе, і у подарунок для батьків. Діти з гордістю носили вибороні у квестах значки з українською символікою, стрічки у кольорах українського прапора та мініатюрні гетьманські булави.

Також відбулось обговорення перспектив майбутньої співпраці по проекту із Стефаном Дембіцьким, його заступником і вчителями. Пунктам вивчення української мови передали у подарунок комплект книжок та журналів українською мовою. А у неділю - 14 жовтня, на Свято Покрови, усі разом молились в Українській греко-католицькій церкві м. Ельблонгу.

Черговий рік співпраці і з'являються нові учасники проекту - бартошицька Лесина школа. 2019 рік це незабутні віртуальні зустрічі присвячені датам, подіям, особистостям, вікторини, літературні ігри на різні теми, майстерки, дитячий ляльковий театр тощо. У травні вже вдруге випала нагода взяти участь бібліотекарям у 53-му Міжнародному дитячому фестивалі української культури у м. Ельблонгу. Україну та Львів презентували: Львівська обласна бібліотека для дітей, Сокальська районна бібліотека для дітей, а також наші читачі - тріо бандуристок «Маків Цвіт». Влітку бартошицькі діти відвідали Україну. У Львові як завжди їх зустрічали працівники бібліотеки з програмою цікавих заходів, серед яких запам'яталась майстерка з бойового гопака.

У жовтні вдруге відбулась "Літературна гостина" до нас вирушила команда з України у складі якої - сучасні дитячі письменники Любов Відута та Наталка Малетич, представниця гри «Мишеняткова абетка» Мар'яна Дмитрів, лектор-екскурсовод з Львівської Національної галереї Зоряна Жук, працівники Львівської обласної бібліотеки для дітей Олена Кремньова, Катерина Сухоробська, та Миколаївської обласної бібліотеки для дітей Ганна Чмельова.

"Літературна гостин 2019" так називався цей фестиваль відбувся у м. Бартошиці (3-4 жовтня) та м. Ельблонг (5-6 жовтня). Програма заходу була насиченою та різноманітною за змістом – лекції, віртуальні мандрівки, інтерактивні ігри, майстер-класи, голосні читання, перегляди українського кіно, творчі зустрічі з українськими письменницями.

"Літературна гостина 2019" в Бартошицях.

З далекого Миколаєва бібліотекарка Ганна Чмельова передала українській діаспорі Польщі книжкові подарунки, які зібрали небайдужі миколаївці – видавці, письменники, бібліотекарі та читачі. "Участь у Міжнародному проєкті «Ми – українці! Я і ти» – це цікавий досвід, який розширює та урізноманітнює бібліотечну роботу, це нові знайомства, співпраця з якими об'єднує українців України і Польщі" - ділилася Ганна своїми враження в ольштинських українських передачах.

Зустріч гостей з України в бартошицькій школі.

2020 був складним роком. Цілим світом покотилася пандемія COVID-19 з маленьким вірусом, якого назвали SARS-CoV-2. Усі перейшли на дистанційне навчання. Довелося нам призупити онлайн-зустрічі, але вихід можна знайти і зі скрутних ситуацій. Новітні технології тим більше стали корисними у міжнародному спілкуванні. До проєкту також долучилась суботня школа української мови м. Варшава з вчителькою Тетяною Оуєргі

Цього року дитяча бібліотека відзначала ювілей - 80 років! Колектив Леотеки в особі директорки Лариси Луговоїта координаторки проєкту Олени Кремньової отримали почесні грамоти від партнера та співкоординатора Петра Табаки - "за значний внесок у справи міжнародного партнерства" - а саме за Міжнародний проєкт "Ми - українці. Я і ти". Цей проєкт - спільна праця осередків з Польщі - Бартошиці, ЛідзбаркВармінський, Добре Місто, Свйонтки, Ольштин, Варшава, бібліотек України, письменників, освітян та інших небайдужих культурних установ. Тому це відзнака усіх учасників ПРОЄКТУ.

Ось неповний перелік заходів, що відбулись протягом 2020 р.:

- скайп-урок "Міжнародний день рідної мови";
- інформаційний - коктейль "Народні обереги і символи України";
- "Про казку, яка розбудила любов до української мови";
- літературно-інтерактивна гра "Мовні вправи для забави"
- цикл тренінгів "Мовознавчі ласощі";
- онлайн-мандрівка містом Івано-Франківська, лялькова вистава за казкою Івана Франка "Лис Микита";
- онлайн-мандрівка «Маловідомі архітектурні пам'ятки Рівного», та музей Уласа Самчука
- віртуальна екскурсія містомХарків;
- "Історія виникнення книги".

В межах проєкту відбулись також заходи для вчителів української мови Вармінсько-Мазурського воєводства у Польщі:

- Психологічний тренінг для вчителів української мови –30 вчителів з Польщі,
- Конференція - «Нова Українська Школа», «Новий український правопис» - організований КЗ ЛОР «Львівська обласна бібліотека для дітей» та КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
- Конференція «Україно-польські міжмовні, міжкультурні та освітні зв'язки» для освітян України та Польщі, де відбулась презентація проекту «Ми українці – я і ти!», організована за сприяння: Департаменту освіти та науки Львівської обласної державної адміністрації, Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою та Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
- Підсумкова міжнародна конференція «Співа Дніпро, відлунюють Карпати, той голос чути сестрам і братам» учасників проекту «Ми українці – я і ти» для 53 учасники з України та Республіки Польща.

7-й рік реалізації авторського міжнародного онлайн-проект «Ми – українці. Я і ти!» пройшов вельми швидко. Пандемія не вщухала протягом цілого 2021 року. Заходи все ж таки відбувалися, з'являлися нові ідеї. Міжшкільні пункти вивчення української мови міст - Варшава, Ольштин, Ельблонг, Свйонтки, Лідзбарк Вармінський, Добре Місто та початкова школа з українською мовою навчання ім. Лесі Українки, м. Бартошиці зустрічалися онлайн з Новопсковською районною бібліотекою для дітей (Луганська область), Рівненською обласною бібліотекою для дітей (м. Рівне), Миколаївською обласною бібліотекою для дітей ім. В. О. Лягіна, Сокальською районною бібліотекою для дітей (Львівська область), Районною бібліотекою для дітей м. Кременна (Луганська область), Івано-Франківською обласною бібліотекою для дітей, Житомирською обласною бібліотекою для дітей, Тернопільською обласною бібліотекою для дітей, Харківською обласною бібліотекою для дітей, Хмельницькою обласною бібліотекою для дітей імені Т. Г. Шевченка, Районною бібліотекою для дітей м. Стрий (Львівська область), Марганецькою центральною міською бібліотекою, Міською дитячою бібліотекою м. Кривий Ріг. Вже третій рік у проєкті беруть участь також освітяни Львівщини - Львівський Обласний Інститут Післядипломної Педагогічної Освіти.

Інтерактивна вікторина "Мовний віночок" в Лідзбарку Вармінським.

- Ось лише деякі теми заходів, які були проведені:
- Літературна мандрівка за книгою "Мандрівка Україною" - до 30-річчя Незалежності України;
 - Свято "Вишиванка - душа України»;
 - Подорож " 7 див Луганщини ";
 - Фольк-мандрівка "Народні промисли Гуцульщини";
 - "Козак-характерник Іван Сірко – національна легенда";

- Краєзнавча мандрівка "Лесине дитинство" (до 150 річчя від дня народження Лесі Українки);
- Онлайн-вистава «Ні! Я жива, я буду вічно жити!» бібліотечного «Театру на колесах» за творами Лесі Українки (у форматі відеозапису);
- Шлях душі у баладі Івана Малковича "З янголом на плечі";
- Дискусія "Навіщо читати художню літературу"? Лейтмотив: "Усі хочуть бути геніями, жити краще, бути успішними – швидко і без праці, але не всі готові читати заради цього";
- Віртуальна мандрівка "Захоплююча Хмельниччина";
- Наука Григорія Сковороди і сучасні дослідження;
- Інтерактивна казка "Пригоди у чарівному лісі". Будова слова. Морфеми: корінь, закінчення, основа, суфікс, префікс;
- Інтерактивна вікторина "Мовний віночок". Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.

Зустріч "Наука Григорія Сковороди і сучасні дослідження" в Ольштині.

В межах проекту відбулись також :

- Міжнародна дитяча культурно-мистецька акція "З днем народження, музею!" до 50-річчя Музею народної архітектури та побуту ім. Климентія Шептицького м. Львів (учасники - діти українців Польщі);
- Тренінг для вчителів Польщі "Активні технології навчання під час вивчення тем: Леся українка, Тарас Шевченко". Проведено спільно з Вармінсько-Мазурським інститутом підвищення кваліфікації вчителів в Ольштині та Львівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти;
- Учасники проекту та координатори були запрошені до презентації проекту у Другій Міжнародній педагогічній стрітенській конференції: "Освітнє Дитинство в 20-х роках ХХІ ст.: виклики та можливості", проведеною за сприянням Департаменту освіти і науки ЛОДА, Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Львівського обласного центру гуманної педагогіки, Спільноти українських вчителів і вихователів у Великій Британії

Почався 2022 рік. Проект триває, і ми запрошуємо до співпраці не тільки згадані пункти, в яких проводиться навчання української мови у Польщі, а й бібліотеки інших регіонів України, письменників, освітян, музеї, музичні школи та інші культурні установи України. Бо ж проект є кроссекторальним і об'єднує установи різних напрямків, це і освітяни – оскільки досвід вчителів України є важливим для вчителів Польщі; музичні школи, оскільки про музику краще розповість фахівець, музеї, галереї, тощо.

Адже нам українцям Польщі цікаво дізнатися про новинки сучасної української літератури, познайомитись з різними історичними місцями України, а головне - почути рідну українську мову не перетинаючи при нагоді кордону.

За посиланням проекту на сайті бібліотеки <http://lodb.org.ua/nashi-proekty/mizhnarodnyj-proekt-my-ukrajinczi.-ya-i-ty> є розділ Міжнародний проект "Ми — українці. Я і ти!" де розміщуються новини. Можна також стежити за подіями у Фейсбук сторінці проекту за посиланням <https://www.facebook.com/Міжнародний-проект-Ми-українці-Я-і-ти-867255166742443/?ref=bookmarks>.

Контакт e-mail: my_ukrajinci@lodb.org.ua

У нашому проєкті все можливо!

Петро Табака